

Generalitat de Catalunya

**GOVERN
ILLES
BALEARS**

Protocol entre la Conselleria de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears i el Departament de Justícia del Govern de la Generalitat de Catalunya en matèria de memòria democràtica

A la ciutat de Palma, el 28 de setembre de 2018

REUNITS

D'una part, l'Honorable senyora Francesca Tur Riera, nomenada pel Decret 7/2017, de 7 d'abril, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual es disposa el nomenament de la consellera de Cultura, Participació i Esports (BOIB núm. 42, de 8.4.2017), que actua en representació de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears, d'acord amb els articles 9, 10.1.e) i 11.b) i c) de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOE núm. 98, de 24.4.2003), en relació amb el Decret 9/2017, de 7 d'abril, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual es modifica el Decret 24/2015, de 7 d'agost, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 42, de 8.04.2017).

De l'altra part, l'Honorable senyora Ester Capella i Farré, consellera del Departament de Justícia, nomenada per l'article 9 del Decret 3/2018, de 29 de maig, pel qual es nomenen el vicepresident del Govern i els consellers i conselleres dels departaments de la Generalitat de Catalunya (Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, DOGC, núm. 7632, de 01.06.2018), que actua en representació d'aquest departament del Govern de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb l'Acord de Govern de 17 d'octubre de 2017, que n'autoritza la signatura.

Ambdues parts es reconeixen recíprocament capacitat legal suficient per a obrar i

MANIFESTEN

I. Que el Govern de les Illes Balears i el Govern de la Generalitat de Catalunya comparteixen un compromís ètic i polític comú envers els drets de totes les persones represaliades arran del cop militar del 18 de juliol de 1936 i de la dictadura feixista subsegüent, en coherència amb les demandes socials dels moviments de memòria democràtica existents a les Illes Balears i Pitiüses i a Catalunya.

Generalitat de Catalunya

**GOVERN
ILLES
BALEARS**

II. Que els poders públics de les Illes Balears i de Catalunya despleguen respectivament polítiques públiques de memòria democràtica, en aplicació de la legislació aprovada en cada cas pel parlament balear i pel català, d'acord amb les disposicions de dret internacional sobre drets humans i els principis de veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició.

III. Que la Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes (DOGC núm. 5417, de 9.7.2009), catalana, i la Llei 10/2016, de 13 de juny, per a la recuperació de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i el franquisme (BOIB núm. 76, 16.6.2016), balear, palesen un enfocament similar en el tractament públic d'aquesta matèria (localització i identificació de restes de persones desaparegudes i treballs en fosses comunes), atès que ambdues normes regulen, com a eines centrals, un cens de persones desaparegudes, un mapa de fosses i un òrgan tècnic col·legiat per a assessorar l'Administració en aquesta temàtica: el Comitè Tècnic per a la Recuperació i la Identificació de Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista (article 12 de la Llei 10/2009, de 30 de juny) i la Comissió tècnica de desapareguts i fosses (article 8 de la Llei 10/2016, de 13 de juny).

IV. Que el Decret 24/2015, de 7 d'agost de 2015, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, atribueix a la Conselleria de Cultura, Participació i Esports, mitjançant la Direcció General de Participació i Memòria Democràtica, les competències referides, entre d'altres, a l'impuls i foment de la participació i coordinació de les polítiques de la memòria democràtica i la gestió del cens de persones desaparegudes.

En el marc d'aquestes competències, l'any 2017 el Govern de les Illes Balears, mitjançant la Conselleria de Cultura, Participació i Esports, ha presentat públicament un pla d'actuació en fosses que preveu treballs de documentació i/o intervenció sobre el terreny en les fosses de Montuiri (Mallorca), Sant Ferran (Formentera), el cementiri vell d'Eivissa, Ses Figueretes i Manacor.

V. Que el Govern de la Generalitat de Catalunya, mitjançant el Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència, va presentar públicament un pla d'actuació per al 2017 i 2018 que incloïa accions en fosses i restes òssies de l'Alt Pirineu i Aran, el Camp de Tarragona, la Catalunya Central, Girona, Lleida i les Terres de l'Ebre, a desenvolupar paral·lelament amb el Programa interdepartamental d'identificació genètica, iniciat el setembre de 2016. A partir del 2018, el Govern de la Generalitat de Catalunya té previst continuar l'obertura de fosses mitjançant el Departament de Justícia.

VI. Que l'article 11 de la Llei 10/2016, de 13 de juny, l'article 9 de la Llei 10/2009, de 30 de juny, i els articles 4, 13 i 18 del Decret 111/2010, de 31 d'agost, pel qual es desenvolupa

Generalitat de Catalunya

**GOVERN
ILLES
BALEARSES**

reglamentàriament la Llei 10/2009, de 30 de juny, preveuen la col·laboració entre administracions públiques en matèria de desapareguts i fosses.

VII. Que l'elevada coincidència en el tractament d'aquesta matèria entre el Govern de les Illes Balears i el Govern de la Generalitat de Catalunya, així com l'existència d'intensos lligams històrics, culturals i lingüístics entre ambdues comunitats, compartits amb altres territoris dels Països Catalans, aconsellen establir un sistema de coordinació i col·laboració entre ambdós governs, mitjançant els departaments competents, per tal d'avançar conjuntament, tot optimitzant recursos públics, en les polítiques de localització, recuperació i identificació de restes de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista.

VIII. Que la costa del llevant de l'illa de Mallorca fou l'escenari d'un front de la Guerra Civil. El 16 d'agost de 1936 es produïa el primer desembarcament a Manacor, a l'altura de Cala Anguila, seguit d'altres a Portocristo, Cala Petita, Cala Morlanda, Cala Moreia i sa Coma. El centre de decisions del comandament republicà, comandat pel capità Alberto Bayo, s'establí a la finca de sa Punta, a sa Punta de n'Amer. L'expedició republicana va durar dinou dies, fins al reembarcament del 4 de setembre. Durant aquest temps, es produïren baixes de soldats republicans al camp de batalla i captures i execucions de milicians catalans per l'exèrcit nacional. Els milicians que no aconseguiren reembarcar foren represaliats. Així mateix, es produïren baixes en l'exèrcit nacional; hi va haver soldats nacionals fets presoners i executats.

IX. Que, com a conseqüència dels fets històrics exposats, hi ha almenys quatre fosses que contenen cossos de soldats morts al camp de batalla o per la repressió: les fosses del Riuet de Portocristo; la de ses Coves Blanques, a la platja de Portocristo; la del cementeri Son Coletes (inclòs en el cementeri actual de Manacor), i a la platja de sa Coma, al municipi de Sant Llorenç des Cardassar. En aquestes fosses hi ha un nombre indeterminat de cossos que poden superar el miler, en bona part soldats catalans que participaren en l'expedició del capità Bayo.

X. Que per Acord de Govern, de data 17 d'octubre de 2017, d'acord amb l'article 26.k) de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, s'ha aprovat la subscripció d'aquest protocol.

Per tot això, les parts es doten d'un protocol que s'ha de regir per les següents:

CLÀUSULES

Primera. Objecte

Aquest protocol té per objecte posar de manifest la voluntat d'ambdues parts d'impulsar conjuntament les actuacions següents:

Generalitat de Catalunya

**GOVERN
ILLES
BALEARS**

1.1. Les accions que contribueixin a la reparació, la dignificació i el reconeixement de totes les persones —procedents de les Illes Balears i Pitiüses, de Catalunya o d'altres indrets— que perderen la vida durant els episodis derivats del desembarcament de les tropes republicanes liderades pel capità Alberto Bayo i d'altres episodis que es produïren durant el període de la Guerra Civil.

1.2. Les accions que puguin determinar-se a l'hora de documentar, preservar, senyalitzar i contextualitzar amb rigor històric les fosses que contenen els cossos d'aquells que perderen les vida en el context assenyalat.

1.3. Dur a terme les accions oportunes, que es concretaran posteriorment mitjançant els instruments jurídics que corresponguin en cada cas, per divulgar entre la ciutadania el coneixement d'aquells fets històrics i de les anàlisis historiogràfiques que s'hi han desenvolupat, i transformar els indrets on es trobin restes d'aquelles persones en espais de memòria i reflexió.

1.4. Col·laborar, en el marc dels programes d'exhumació i d'identificació de persones desaparegudes que desenvolupen ambdós governs, en les actuacions que el Govern balear realitzi, i d'acord amb la temporització que aquest determini, en les fosses de la platja de sa Coma i les del Riuet i la platja de Portocristo, ses Coves Blanques i Son Coletes.

Segona. Finançament

En el cas que en l'aplicació d'aquest protocol es derivin accions que comportin despesa econòmica, el Govern de les Illes Balears i el Govern de la Generalitat de Catalunya compartiran les despeses, en els percentatges que acordin en cadascuna de les iniciatives conjuntes, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries de cada administració i que es determinaran amb la signatura d'una addenda a aquest protocol, i prèvia tramitació dels expedients administratius que corresponguin en cada cas.

Tercera. Seguiment

3.1. S'ha de constituir una comissió mixta de seguiment del Protocol per a vetllar pel compliment dels objectius i la resolució dels dubtes interpretatius i les controvèrsies que puguin sorgir.

3.2. La comissió l'han d'integrar dos representants per cadascuna de les parts signants d'aquest protocol, i es reunirà a proposta de qualsevol part.

Quarta. Durada

La durada d'aquest protocol és d'un any d'ençà de la data de la seva signatura, prorrogable per

Generalitat de Catalunya

**GOVERN
ILLES
BALEARS**

períodes anuals mitjançant la signatura de l'addenda corresponent en cada cas, dins els límits temporals que fixa la normativa vigent d'aplicació.

Cinquena. Causes d'extinció

Són causes d'extinció d'aquest protocol:

- a) L'acord mutu de les parts, manifestat per escrit.
- b) Qualsevol altra causa prevista en la legislació vigent.

Sisena. Resolució de controvèrsies

Les parts es comprometen a intentar resoldre de mutu acord les incidències que pugui suscitar aquest protocol quant a interpretació, compliment, extinció i efectes.

I, en prova de conformitat, les parts signen aquest protocol per duplicat i a un sol efecte, en el lloc i la data que s'indiquen a l'encapçalament.

Francesca Tur Riera
Consellera de Cultura,
Participació i Esports

Ester Capella i Farré
Consellera de Justícia

